

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2009. gada 1. septembrī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Juris Jelāgins un tiesneši Kristīne Krūma un Viktors Skudra,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Velgas Valijas Žagares (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (Pieteikums Nr. 373/2009),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu ierosināt lietu un atzīt likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmo daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 91., 105., 106. un 109. pantam, Starptautiskā pakta par pilsoņu un politiskajām tiesībām 2. panta pirmajai daļai un 26. pantam, Starptautiskā pakta par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām 6. pantam, 7. panta „a” punktam un 9. pantam, Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 14. pantam un tās 1. protokola 1. pantam.

Apstrīdētā norma noteic:

„Laika periodā no 2009. gada 1. jūlija līdz 2012. gada 31. decembrim valsts vecuma pensiju un saskaņā ar nolikumu “Par izdienas pensijām” un nolikumu “Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju

pensijām)” piešķirto izdienas pensiju saņēmējam, kurš ir obligāti sociāli apdrošinātā persona (darba ņēmējs vai pašnodarbinātais) atbilstoši likumam “Par valsts sociālo apdrošināšanu”, izmaksā 30 procentu apmērā no atbilstoši normatīvajiem aktiem piešķirtās pensijas apmēra ar tā mēneša pirmo datumu, kas seko mēnesim, kurā pensijas saņēmējs ir kļuvis par obligāti sociāli apdrošināto personu (darba ņēmēju vai pašnodarbināto) atbilstoši likumam “Par valsts sociālo apdrošināšanu”.

2. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu prasījums izvērtēt likuma atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai.

3. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts un 19.² panta pirmā daļa noteic, ka personai ir tiesības iesniegt pieteikumu (konstitucionālo sūdzību) tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Pieteikuma iesniedzēja ir norādījusi uz viņai Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu. Arī pieteikumam pievienotā izziņa apliecina, ka Pieteikuma iesniedzēja 2009. gada 11. augustā ir bijusi nodarbināta un obligāti sociāli apdrošināma persona. Līdz ar to apstrīdētā tiesību norma tieši Pieteikuma iesniedzēju ir skārusi. Tādējādi Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu.

Tomēr Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga apstrīdēt normu tikai daļā, kura aizskar viņas pamattiesības. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējai ir tiesības lūgt Satversmes tiesu izvērtēt likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmās daļas konstitucionalitāti vienīgi daļā par vecuma pensijas izmaksāšanu, jo uz viņu nav attiecināms nedz nolikums “Par izdienas pensijām”, nedz nolikums “Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)”. No minētā izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu tikai par likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmo daļu, ciktāl tā attiecas uz valsts vecuma pensiju.

4. Pieteikums iesniegts kā konstitucionālā sūdzība. Līdz ar to tam jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

4.1. Pieteikums un tam pievienotie materiāli atspoguļo lietas faktiskos apstākļus, pieteikumā norādīts uz Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu un sniegts juridiskais pamatojums apstrīdētās normas iespējamai neatbilstībai Satversmes 1., 91., 105. un 109. pantam. Tāpat pieteikumā ir ietverts prasījums Satversmes tiesai.

No pieteikuma secināms, ka iespējas aizstāvēt Pieteikuma iesniedzēja pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem nepastāv.

Pieteikums šajā prasījuma daļā atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. panta un 19.² panta prasībām.

4.2. Attiecībā uz apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 106. pantam pieteikuma tekstā ir ietverti atsevišķi argumenti, tomēr tie pietiekami nepaskaidro, kā veidojas šīs tiesību normas pretruna ar apstrīdēto normu. Līdz ar to pieteikumā ietvertais pamatojums šajā prasījuma daļā ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4.3. Pieteikumā norādīts arī uz apstrīdētās normas neatbilstību Starptautiskā pakta par pilsoņu un politiskajām tiesībām 2. panta pirmajai daļai un 26. pantam, Starptautiskā pakta par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām 6. pantam, 7. panta „a” punktam un 9. pantam, Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 14. pantam un tās 1. protokola 1. pantam.

Pieteikuma iesniedzēja nav pamatojusi to, kāpēc uzskata, ka šajās normās ir ietverts plašāks cilvēktiesību standarts, nekā Satversmē. Tādējādi juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas neatbilstību starptautisko līgumu normām ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

5. Pieteikums nav iesniegts par prasījumu, kas būtu jau izspriests Satversmes tiesā.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt lietu „ Par likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmās daļas, ciktāl tā attiecas uz valsts vecuma pensiju, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 91. 105. un 109. pantam” pēc Velgas Valijas Žagares konstitucionālās sūdzības (pieteikums Nr. 373/2009).

2. Atteikties ierosināt lietu par likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 106. pantam un Starptautiskā pakta par pilsoņu un politiskajām tiesībām 2. panta pirmajai daļai un 26. pantam, Starptautiskā pakta par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām 6. pantam, 7. panta „a” punktam un 9. pantam, Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 14. pantam un tās 1. protokola 1. pantam.

3. Atzīt, ka aicināt Saeimu iesniegt atbildes rakstu nav nepieciešams, jo 2009. gada 28. jūlijā ir ierosināta lieta Nr. 2009-48-01 „Par likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmās daļas, ciktāl tā attiecas uz valsts vecuma pensiju, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 91. 105. un 109. pantam” un Saeima jau ir iesniegusi atbildes rakstu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 2. kolēģijas priekšsēdētājs

J. Jelāgins